

THE EVIL EYE

Is there significance to the day of the week I was born? Does Judaism believe in the Evil Eye? Is there a safe zone?

JEWISH INSIGHTS

A TASTE OF THE REBBE'S TEACHINGS

PARSHAT VAYECHI

Book of Genesis / Bereshit

Dedicated by
Marty & Kate Rifkin
KMR Group Foundation

Vancouver, WA

For sponsorship opportunities, email jewishinsights@shluchim.org

©

Published and Copyright 2021 by

Shluchim Office International

816 Eastern Parkway, Brooklyn, NY 11213

718.221.0500

5781 - 2021

Founded in 2007 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB" M
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

A. The Virtue of Thursday

Source 1 Tractate Shabbat, 156a

It was written in Rabbi Yehoshua ben Levi's* notebook:

One who was born **on the first day of the week**, Sunday, **will be a person and there will not be one in him**. What is the meaning of the phrase: **There will not be one in him?** ...that one born on a Sunday is either completely for the best or completely for the worst. What is the reason for this? It is **because** both **light and darkness were created** on the first day of Creation.

One who was born **on the second day of the week**, Monday, **will be a short-tempered person**. What is the **reason** for this? It is **because on that day**, the second day of Creation, **the upper and lower waters were divided**. Therefore, it is a day of contentiousness.

One who was born **on the third day of the week** will be **rich**. What is the **reason** for this? It is **because on that day**, the third day, **vegetation was created** which grows abundantly.

One who was born **on the fourth day of the week** will be **a wise and enlightened person**. What is the **reason** for this? It is **because the heavenly lights were hung** in the heavens **on that day**, and wisdom is likened to light.

One who was born **on the fifth day of the week** will be **a person who performs acts of kindness**. What is the **reason** for this? It is **because on that day the fish and fowl were created**, and they do not receive their sustenance by performing work for people. They are sustained by the kindness of G-d alone.

כְּתִיב אֶפְיֻקְסִיָּה
דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
לֵוִי:

הָאִי מֵאֵן דְּבִחַד
בְּשַׁבָּא יְהִי גָבֵר
וְלֹא חֲדָא בֵּיה
מֵאִי [וְלֹא חֲדָא
בֵּיה]... אִי כּוֹלִיָּה
לְטִיבוֹ אִי כּוֹלִיָּה
לְבִישׁוֹ. מֵאִי
טַעֲמָא? דְּאִיבְרוּ

בֵּיה אור וְחושֶׁךְ.

הָאִי מֵאֵן דְּבִתְרֵי בְּשַׁבָּא יְהִי
גָבֵר רְגוֹן. מֵאִי טַעֲמָא? מִשׁוּם
דְּאִיפְלִיגוּ בֵּיה מְיָא.

הָאִי מֵאֵן דְּבִתְלָתָא בְּשַׁבָּא
יְהִי גָבֵר עֲתִיר... מֵאִי טַעֲמָא?
מִשׁוּם דְּאִיבְרוּ בֵּיה עֲשָׂבִים.

הָאִי מֵאֵן דְּבִאַרְבַּעָה בְּשַׁבָּא
יְהִי גָבֵר חֲכִים וְנִהִיר. מֵאִי
טַעֲמָא? מִשׁוּם דְּאִיתְלוּ בֵּיה
מְאֹרוֹת.

הָאִי מֵאֵן דְּבִחֲמִשָּׁה בְּשַׁבָּא
יְהִי גָבֵר גּוֹמֵל חֲסָדִים. מֵאִי
טַעֲמָא? מִשׁוּם דְּאִיבְרוּ בֵּיה
דְּגִים וְעוֹפוֹת.

Rabbi Yehoshua ben Levi was among the first generation of Talmudic rabbis in the beginning of the 3rd century. Hundreds of statements in the Talmud are attributed to him. He was wealthy and active in community affairs, often visiting Caesarea and Rome on behalf of his people.

One who was born on the sixth day of the week will be a seeker. Rabbi Nachman bar Yitzchak said that this means that he will be **one who seeks out mitzvot**, as most of the activity on Friday involves preparation for Shabbat.

One who was born on Shabbat...will be called a person of **great sanctity** because he was born on the sacred day of Shabbat.

האי מאן דבמעלי שבתא יהי
גבר חזק. אמר רב נחמן בר
יצחק חזקו במצות.
האי מאן דבשבתא יהי...
וקדישא רבא יתקרי.

>> The Rebbe

The Meaning of the Days

There is a discussion in the Talmud (at the conclusion of Tractate Shabbat) in which it is explained that every day of the week has within it a special connection to the behavior of a person born on that day.

Regarding Thursday, it states: "One who was born on the fifth day of the week will be a person who performs acts of kindness. What is the reason for this? It is because on that day the fish and fowl were created." Rashi explains the connection – because "fish and fowl do not have to work for their food but are supplied by G-d's kindness."

To explain:

Chassidic teachings explain that the Six Days of Creation are repeated every week. This is the reason we say in our daily prayers, "*Hayom yom rishon b'Shabbat* –

ישנה סוגיא בגמרא (בסיום וחותם מסכת שבת)¹ שבה מבואר שכל יום מימי השבוע יש בו סגולה מיוחדת בנוגע לאופן הנהגתו של האדם שנולד ביום זה.

ובנוגע ליום החמישי: "מי שנולד בחמישי בשבת - יהיה אדם גומל חסדים. מה טעם הדבר? - משום שנבראו בו דגים ועופות", כפי שמבאר רש"י את קשר - לפי שדגים ועופות "אין טורחין לאוכלין, אלא ניזונים בחסדו של הקב"ה".

ביאור הדברים:

ידוע ומבואר בדרושי חסידות², שכל הענינים דשבעת ימי בראשית חוזרים ונשנים בכל שבוע, וזהו הטעם לאמירת "היום יום ראשון בשבת", אף אל פי ש"מבריא את העולם עד עתה כבר יש

(1) קנו, א

(2) גם בדרושי בעל יום ההולדת (סה"מ תרע"ח ע' רס"ט).

Today is the first day of the week” even though “from the creation of the world until today, there have passed thousands and myriads of days.” This is because they are the days of a weekly cycle, which are repeated again, so “every Sunday is really the first day,” like the first day of Creation.

And since every day of the week is a repetition of its day during the days of Creation, it is clear that the unique character of each of those days has an effect on the character and personality of a person born on that particular day.

G-d's Kindness

Because G-d's kindness is emphasized on Thursday, when fish and fowl – who live by G-d's kindness – were created, a person born on that day will be one who performs acts of kindness and good deeds.

In other words: Even without this statement, every Jew is obligated to do acts of kindness. Our Sages taught regarding the commandment to “cleave” to G-d, that “Just as G-d does acts of kindness – you do acts of kindness...” Furthermore: Acts of kindness are considered one of the fundamental traits of the Jewish people – “They are compassionate, bashful, and do acts of kindness.” Yet, in addition, there is a special emphasis regarding someone born on a Thursday; he will personify kindness.

אלפים ורבבות ימים”, לפי “שהן ימי ההיקף שחוזרין חלילה”, ולכן, “כל יום ראשון הוא ממש יום ראשון כמו יום ראשון של ששת ימי בראשית”³.

ומכיון שבכל יום מימי השבוע חוזרים ונשנים כל הענינים שהיו ביום זה בפעם הראשונה (בשבעת ימי בראשית), מובן, שהסגולה המיוחדת דכל אחד משבעת ימי בראשית, יש לה השפעה על טבעו ותכונתו של האדם שנולד ביום זה.

ולכן, מי שנולד בחמישי בשבת - יהיה אדם גומל חסדים - דמכיון שבבריאתו של הקב"ה ביום החמישי מורגש הענין ד"גמילות חסדים", שבו נבראו דגים ועופות ש"אין טורחין לאוכלין, אלא ניזונים בחסדו של הקב"ה, הנה גם אצלו נעשית תכונה זו וטבע זה - יהיה אדם גומל חסדים.

כלומר: נוסף לזה שכל אחד ואחד מישראל חייב לעסוק ב"גמילות חסדים", וכמאמר רבותינו ז"ל, על הפסוק "ולדבקה בו", מה הקב"ה גומל חסדים אף אתה גומל חסדים, ועד שהענין ד"גמילות חסדים" הוא אחד מהסימנים של בני ישראל: "רחמנים, ביישנים וגומלי חסדים"⁴ - הנה נוסף לזה ישנה הדגשה מיוחדת בנוגע ליהודי זה שנולד ביום החמישי בשבוע - שהוא יהיה אדם גומל חסדים.

(3) לקו"ת שה"ש כה, א.
(4) יבמות עט, א.

To Increase in Good Deeds

What is the lesson on a practical level?

A person should increase in his individual performance of acts of kindness – both in the literal sense and also in the spiritual sense, through influencing others and spreading Torah and mitzvah observance.

And this all – in a manner that supersedes all limitations, similar to the kindness displayed on the fifth day of Creation: “the Kindness of G-d Himself.”

ביאור ההוראה בנוגע למעשה בפועל:

...הוספה בעבודה הפרטית ד"גמילות חסדים" ... והכוונה בזה - הן בנוגע ל"גמילות חסדים" כפשוטה... והן בנוגע ל"גמילות חסדים" במובן הרוחני - שזהו כללות הענין דהשפעה על הזולת, הפצת התורה ומצוותי".

וכל זה - באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, בדוגמת גמילות חסדים דיום חמישי בששת ימי בראשית - "חסדו של הקב"ה".

B. To Avoid an Evil Eye

Source 2 Genesis 49:22

Joseph is a fruitful son, like a fruitful vine by the fountain, with branches running over the wall.

Rashi

The Rabbis interpreted it to mean that no evil eye should influence his descendants.

בֶּן פֶּרֶת יוֹסֵף, בֶּן פֶּרֶת עַל־עֵינָיו,
בְּנוֹת צִעְדָה עַל־שׁוּר:

רש"י:

וְעוֹד דְרָשׁוּהוּ לְעֵינָיו שֶׁלֹא
יִשְׁלַט בְּזַרְעוֹ עֵינַי הָרָע;

>> The Rebbe

Fish Don't Experience the Evil Eye

A further point:

Regarding the virtue of Thursday, the Talmud states: "On the fifth day of the week...the blessing for fish was given," the blessing "to be fruitful and multiply and fill the waters."

Although the blessing of "be fruitful and multiply" was also given to the human being on the sixth day, and that blessing is loftier than the blessing to the fish (as the Talmud there indeed states), nevertheless, in one respect fish do have an advantage. Our Sages, on the verse, "Let them multiply like fish in the midst of the earth," state: "Fish in the sea are covered by water, and the evil eye has no power over them." Thus, the blessing

ויש להוסיף בזה:

בנוגע למעלת יום חמישי - איתא בגמרא⁵: "חמישי... נאמרה בו ברכה לדגים" - "פרו ורבו ומילאו את המים גו".

ואף שגם ביום הששי ישנה הברכה ד"פרו ורבו גו", ואדרבה: ברכת "פרו ורבו" דיום הששי היא "ברכה לאדם", שזהו ענין נעלה יותר מאשר "ברכה לדגים", ובלשון הגמרא שם: "ברכה דאדם עדיפא ליה" - אף על פי כן, ישנו עילוי מיוחד בדגים, כמאמר רבותינו ז"ל⁶ על הפסוק "וידגו לרוב בקרב הארץ", "דגים שבים מים מכסין עליהם ואין עין הרע שולטת בהם". ומזה מובן

(5) כתובות ה, א.
(6) ברכות כ, סע"א.

given to fish has a unique feature, as our Sages have said: “A blessing is found only in something upon which the evil eye has no dominion,” “something covered from view.”

שישנו עילוי מיוחד ב"ברכה לדגים" - כמאמר רבותינו ז"ל "אין הברכה מצויה אלא בדבר שאין העין שולטת בו", "בדבר הסמוי מן העין".

Source 3 Tractate Brachot 20a

The Sages asked Rabbi Yochanan: Master, do you not fear the evil eye? He answered: I am a descendant of Joseph, over whom the evil eye has no dominion, as it is written: “Joseph is a fruitful son, like a fruitful vine by the fountain, with branches running over the wall [‘Aleí Ayin’].” “Ayin” can mean both “spring” and “eye.” **And Rabbi Abbahu said a homiletic interpretation: Do not read it ‘Aleí Ayin’, rather ‘Oleí Ayin’, above the eye;** they transcend the influence of the evil eye.

Rabbi Yosei, son of Rabbi Chanina, cited proof from Jacob’s blessing of Joseph’s sons, Ephraim and Menashe: “The angel who redeems me from all evil shall bless the young, and in them may my name be recalled, and the name of my fathers, Abraham and Isaac, and may they multiply [‘Veyidgu’] in the midst of the earth” (Genesis 48:16). ‘Veyidgu’ can mean “Multiply,” and it can also mean “Fish”; **Just as the fish in the sea, water covers them and the evil eye has no dominion over them, so too the seed of Joseph, the evil eye has no dominion over them.**

אמר ליה רבנו: לא קא מסתפי מר מעינא בישא? אמר להו: אנא מוזרעא דיוסף קא אתינא, דלא שלטא ביה עינא בישא, דכתיב "בן פורת יוסף בן פורת עלי עין", ואמר רבי אבהו: אל תקרי "עלי עין", אלא "עולי עין".

רבי יוסי ברבי חנינא אמר מהכא: "וידגו לרב בקרב הארץ", מה דגים שבים מים מכסין עליהם ואין עין הרע שולטת בהם, אף זרעו של יוסף אין עין הרע שולטת בהם.

Rabbi Yochanan (180-280) was one of the great Talmudic rabbis of the Land of Israel and the editor of the Jerusalem Talmud. During his lifetime, the Jewish centers of Babylonia began to rise to prominence, and Rabbi Yochanan fought to preserve the qualitative edge of the Torah centers of Israel. He was famous for his unusually beautiful features.

C. Free from The Evil Eye

>> The Rebbe

Don't Fear the Evil Eye

The above explanation has special relevance to our generation, because the [previous] Rebbe's name was Yosef; and "the body [i.e. the people of the generation] follows the head."

In practical terms: When we demand that one perform his Divine service – giving charity, spreading Judaism, or the like – in a manner that transcends all limits, one need not fear the "evil eye," i.e., fear what others will think. In the words of the verse, "Why should you fear?" "I am a descendant of Joseph, over whom the evil eye has no dominion"!

When, therefore, a Jew spreads Judaism in his role "the seed of Joseph," his results will "multiply like fish in the midst of the earth" with supernatural success. The fact that he is in the "midst of the earth" – a place where G-d is concealed – won't have an adverse effect and weaken his G-dly service, G-d forbid, but to the contrary: His work in a place of 'darkness' will propel him to success in far greater measures, in ways that would not be possible otherwise. As our sages said, it will be "like the power

ועל פי זה מובן הקשר המיוחד לדורנו זה - מכיון שנשיא דורנו שמו "יוסף", והרי "בתר רישא גופא אזיל".

ההוראה מכל האמור לעיל - בנוגע לפועל: כאשר תובעים שהעבודה תהיה באופן שלמעלה ממדידה והגבלה, נתינת צדקה למעלה ממדידה והגבלה, הפצת המעיינות למעלה ממדידה והגבלה, וכיוצא בזה - אין מה לפחד ולחשוש מ"עינא בישא". מה יאמרו הרואים, ובלשון הכתוב: "למה תתראו", כי: "אנן מזרעא דיוסף קא אתינא דלא שלטא ביה עינא בישא"!

וכאשר יהודי יוצא לעסוק בכל עניני העבודה והפצת המעיינות בתור "זרעו של יוסף" - הנה גם בהיותו "בקרוב הארץ" נפעל הענין ד"וידגו לרוב", בריבוי שלמעלה ממדידה והגבלה, כלומר, לא זו בלבד שהיותו "בקרוב הארץ" (מקום של העלם והסתר כו') אינו פועל חלישות בעבודתו חס ושלום, אלא אדרבה: דוקא על ידי זה נפעל אצלו הענין ד"וידגו לרוב"

16) ראה חגיגה טז, א. 17. איוב יא, יב.

17) איוב יא, יב.

of light which emerges from within darkness...” In the words of the Torah: “As they oppressed them, so they proliferated and spread!”

- בריבוי גדול יותר ממה שהיה לולי
ההעלם וההסתר ד"בקרב הארץ",
"כיתרון האור מן החושך וכיתרון
החכמה מן הסכלות", ועד ש"כאשר
יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ!"

Why Was Levi the Smallest Tribe?

We find a fascinating concept with regard to the tribe of Levi – which was smallest in population compared to the other tribes. It seems very puzzling at first glance: The tribe of Levi was chosen to stand before G-d to serve Him, and G-d says about them, “I am your portion and your inheritance,” “G-d is my allotted portion and my share...,” and if so, why is Levi the smallest in population? “How can those serving Him and His pious ones not be blessed by G-d as the rest of the people?!”

One of the explanations: When the Jewish people were subjugated in Egypt, G-d blessed them that “as they oppressed them, so they proliferated and spread.” Therefore, the tribe of Levi who were not subjected to slave labor did not merit this blessing – and thus they multiplied [only] naturally. This gives us a glimpse into the power of the blessing that “as they oppressed them, so they proliferated and spread.”

וכפי שמצינו דבר נפלא בנוגע לשבט לוי
- שהיה מועט באוכלוסין ביחס לשאר
השבטים, דלכאורה תמוה ביותר: שבט
לוי הוא השבט הנבחר מכל שבטי ישראל
לעמוד לפני ה' לשרתו, ועליהם אומר
הקב"ה "אני חלקך ונחלתך", "ה' מנת
חלקי וכוסי אתה תומך גורלי"⁸, ואם כן,
כיצד יתכן שדוקא שבט לוי יהיה מועט
באוכלוסין, "איך לא יהיו עבדיו וחסידי
ברוכי ה' כשאר כל העם"!!

וידוע אחד הטעמים בדבר⁹ שכל בני
ישראל שהיו בשעבוד מצרים, היתה
אצלם הברכה ד"כאשר יענו אותו כן
ירבה וכן יפרוץ", מה שאין כן שבטו של
לוי שלא היה בשעבוד מצרים, לא זכה
לברכה זו, ולכן "היו פרים ורבים כדרך
כל הארץ". ומזה רואים את גודל הענין
ד"כאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ!"

(8) כמבואר כרמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל.
(9) רמב"ן במדבר ג, יד.

Now, in our case: Since “the seed of Joseph,” beginning with “Joseph” himself – the [previous] Rebbe – underwent unimaginable oppression, the idea of “as they oppressed them so they proliferated and spread” certainly applies! “They shall multiply like fish” – both in material matters and certainly in the dissemination of Judaism and Chassidism!

The lesson in practical terms: Disregard all obstacles and scoffing remarks. Those will not be able to disrupt your work, and to the contrary, it will bring you to a point where “they proliferated and spread”!

We have no doubt “fulfilled our obligations” of oppression merely by speaking of the matter; it is explained in several sources regarding the Egyptian enslavement, that in lieu of the backbreaking labor of “mortar and bricks” in the literal sense, we could “fulfill our obligation” with the toil and labor of Torah study. That should suffice to express the concept of “as they oppressed them,” and the outcome will then be “so they proliferated and spread.” It begins with Torah study in its most perfect form, and – being that “study is

ובנוגע לענייננו: לאחרי כל העניינים שעברו על “זרעו של יוסף”, החל מ”יוסף” עצמו - נשיא דורנו, עד למעמד ומצב ד”כאשר יענו אותו” למעלה מכל השערה ומדידה והגבלה - הרי בודאי שצריך להיות הענין ד”כן ירבה וכן יפרוץ”, “וידגו לרוב”, הן בנוגע לעניינים גשמיים כפשוטם, ועל אחת כמה כמה בנוגע לעניינים... דהפצת היהדות והמעיינות!

וזוהי ההוראה בנוגע לפועל - שאין להתחשב עם העובדה ד”כאשר יענו אותו”, מה יאמרו הרואים, וכיוצא בזה, ולא זו בלבד שאין זה מבלבל ומפריע לעבודה, אלא אדרבה: “כן ירבה וכן יפרוץ”!

ובודאי יוצאים ידי חובת הענין ד”כאשר יענו אותו” - בעניינים של מה בכך, בדיבור בעלמא כו', על דרך המבואר בכמה מקומות בנוגע לשעבוד מצרים, שתמורת הענין דעבודת פרך “בחומר ובלבנים” כפשוטו, יוצאים ידי חובה על ידי העמל והגיעה בלימוד התורה, “בחומר - דא קל- וחומר, ובלבנים - דא ליבון הלכתא”. כך שבזה מתבטא הענין ד”כאשר יענו אותו”. וכתוצאה מזה - “כן ירבה וכן יפרוץ”, החל מלימוד התורה בתכלית השלימות, “לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא”, ומכיון ש”גדול תלמוד שמביא

great for it leads to action,” it is obvious that the matter of “so they proliferated and spread” will continue and be effective on a practical level as well.

And in the most literal sense: To bring blessing in matters of children, health, and plentiful sustenance, and blessings of plenty in all matters, both on a spiritual level and – most importantly – on a material one.

לידי מעשה”, מובן, שהענין ד”כן ירבה וכן יפרוץ” נמשך ונפעל גם בענינים של מעשה בפועל.

וכפשוטם של דברים: בני חיי ומזוני רויחי, ובכולם רויחי. הן מזוני רויחי, והן בני וחיי באופן דרויחי, הן ברוחניות הענינים, והן - ובעיקר - בענינים גשמיים כפשוטם.

משיחת כ”ף מרחשון ה’תשד”מ, רשימת

השומעים בלתי מוגה.

תורת מנחם, ה’תשד”מ חלק א’, ע’ 478.

לשלימות העניין עיין לקו”ש חלק כה עמוד 10